

SALA 7: ROZWIĄZANIA ARCHITEKTONICZNE

Po prawej stronie widzicie państwo pierwszy na świecie prototyp projektu Cansu Seyrek Şık, projektu „Modular Shutter Gardens”, w którym to artystka-architektka bierze na warsztat kwestię przesłonięcia i kwestie naturalnego ograniczania wzrostu temperatury w pomieszczeniach poprzez rozwiązania dobrze nam wszystkim znane, ale niedoceniane dzisiaj w świecie klimatyzacji i sztucznych form chłodzenia budynków. Cansu Seyrek Şık stworzyła projekt okna. Możecie państwo sobie je otworzyć, zamknąć, jest to prototyp, który czeka na wasze oglądanie także od wewnątrz. Stworzyła ten projekt w ramach swojego zgłoszenia do konkursu Nowy Europejski Bauhaus, czyli rewolucji kulturowej ogłoszonej przez szefową Komisji Europejskiej, Ursulę von der Leyen, dwa lata temu jako taki projekt stawiający na przemianę kulturową towarzyszącą nowemu europejskiemu Zielonemu Ładowi. Cansu w ten sposób chciała podkreślić i wziąć na warsztat i namówić nas wszystkich do namysłu w kontekście naszego życia codziennego, ale także w kontekście rozwiązań architektonicznych, do wglądu w praktyki, które są nam dobrze znane z dawien dawna w różnych rejonach świata i które pomagają nam właśnie bez użycia elektryczności i sztucznych form chłodzenia, czyli klimatyzacji, tworzenie sobie jak najwygodniejszych warunków do życia w mieszkaniach, w lokalach, w czasach fal upałów i nadmiernie gorącego lata.

Kolejnym projektem w naszej sali poświęconej zrównoważonym formom chłodzenia budynków i projektowania w taki sposób, żeby ograniczać zużycie elektryczności, prądu na rzecz chłodzenia miast i pomieszczeń, jest projekt siedziby Fundacji na rzecz Nauki Polskiej znajdujący się na ulicy Krasińskiego w Warszawie. Jest to jeden z bardzo wielu projektów na świecie i w Polsce operujący narzędziem do chłodzenia okolicy i budynku, jakim jest zielona ściana. Niemniej to, co zaciekało nas jako kuratorów to fakt, że był on stworzony w sposób spontaniczny, naturalny, bez wielkich narracji dotyczących tego rozwiązania, jako jeden z pierwszych nowych warszawskich projektów w XXI wieku operujących narzędziem, jakim jest zielona ściana chłodząca zarówno budynek, jak i okolice, oraz jednocześnie czyszcząca środowisko, czyszcząca powietrze wokół. Proszę sobie wyobrazić, że niektórzy mają takie marzenia, że wszystkie budynki w Warszawie pokryte byłyby zielonymi

ścianami, czy bluszczem, winem. Na pewno wyraźnie wpłynęłoby to na obniżenie temperatury i wzrost jakości powietrza, którym oddychamy na co dzień.

Tuż obok widzicie państwo wycinek prasowy z „Kuriera warszawskiego” nr 172 z 1909 roku, który we współpracy z historykiem społecznym pracującym w Muzeum Warszawy, Błażem Brzostkiem, przygotowaliśmy dla państwa, żeby zwrócić państwa uwagę, że już na samym początku XX wieku w „Kurierze warszawskim” Warszawiacy i Warszawianki cieszyli się z nowych wynalazków, które pomagały im wówczas radzić sobie ze wzrostem temperatury. Z jednej strony możecie państwo zobaczyć w prawym górnym rogu reklamy lodówek, z drugiej strony, po lewej, widzicie państwo reklamy wentylatorów oraz lodowni pokojowych, które mogą pomóc, prosto z rynku amerykańskiego, zdobyć kontrolę nad temperaturą.

Po prawej stronie widzicie państwo ścianę, na której umieściliśmy dla państwa obiekty opowiadające z kolei o różnych formach wykorzystywania materiałów do chłodzenia budynków. Zasłony, firanki są obiektami, które towarzyszą nam na co dzień, rzadko jednak w ostatnich dekadach rozmawialiśmy o nich szeroko i publicznie jako o ważnym rozwiązaniu pozwalającym chłodzić pomieszczenia bez użycia prądu. Tymczasem kwestią tą i wyzwaniem, zjawiskiem kulturowym, jakim jest wykorzystywanie tkanin w kontekście termicznym zajęła się Grupa Centrala oraz Alicja Bielawska. Widzicie państwo przed sobą na przykład zdjęcie z London Design Biennale, które ilustruje projekt tej grupy architektonicznej, projekt przedstawiający różne formy odziewania pomieszczeń tak, by zarządzić w ten sposób nie tylko ich wyglądem, ale także wzrostem temperatury i wpływem temperatury zewnątrz na temperaturę we wnętrzu.